

Blåmesens Förskola Trygghetsplan

Läsår: 2018-2019

Innehållsförteckning

1. Grunduppgifter	3
1.1 Verksamhetsformer som omfattas av planen	3
1.2 Ansvariga för planen	3
1.3 Vår vision	3
1.4 Planen gäller från	3
1.5 Planen gäller till	3
1.6 Läsår	3
1.7 Barnens delaktighet	3
1.8 Vårdnadshavarnas delaktighet	4
1.9 Personalens delaktighet	4
1.10 Förankring av planen	5
2. Utvärdering	6
2.1 Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats	6
2.2 Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan	6
2.3 Resultat av utvärderingen av fjolårets plan	6
2.4 Årets plan ska utvärderas senast	6
2.5 Beskriv hur årets plan ska utvärderas	6
2.6 Ansvarig för att årets plan utvärderas	6
3. Främjande insatser	7
4. Kartläggning	12
4.1 Kartläggningsmetoder	12
4.2 Områden som berörs i kartläggningen	12
4.3 Hur barn och föräldrar har involverats i kartläggningen	12
4.4 Hur personalen har involverats i kartläggningen	12
4.5 Resultat och analys	13
5. Förebyggande åtgärder	14
6. Rutiner för akuta situationer	16
6.1 Policy	16
6.2 Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling	16
6.3 Personal som barn och föräldrar kan vända sig till	16
6.4 Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn	16
6.5 Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal	17
6.6 Rutiner för uppföljning	17
6.7 Rutiner för dokumentation	17
6.8 Ansvarsförhållande	17

1. Grunduppgifter

1.1 Verksamhetsformer som omfattas av planen

Blåmesens Förskola

1.2 Ansvariga för planen

Förskolans pedagoger, specialpedagog Susanne Andersson & förskolechef Stig-Göran Johansson

1.3 Vår vision

Ett centralt begrepp hos oss på Blåmesens förskola är trygghet. Genom att skapa en miljö där barnen vågar vara sig själva, en miljö fri från diskriminering, ges bättre förutsättningar för det livslånga lärandet. De flesta barn på Blåmesen har annat modersmål än svenska. Att tilldela sig svenska är således en stor del av vårt trygghetsarbete då alla barn har rätt att uttrycka sig och göra sig förstådda.

Att göra sig förstådd och att förstå är grunden för all kommunikation och samspel. Det är viktigt att höja medvetenheten och kompetensen kring hur barn utvecklar sitt språk. Språket har en direkt inverkan på skolresultat och möjligheterna att kunna påverka och vara delaktiga i olika sammanhang. <http://malmo.se/Forskola-utbildning/Forskola/Nyheter-forskola/2017-03-13-Foraldrasamverkan-hyfter-barnens-sprak.html>

Örebro kommuns trygghetsvision

”Alla barn och ungdomar i Örebro kommun har rätt till en trygg miljö i förskolor och skolor. Ingen ska bli utsatt, kränkt eller mobbad. Detta är ett ansvar för varje vuxen, liksom för alla barn och ungdomar.”

1.4 Planen gäller från

1 oktober 2018

1.5 Planen gäller till

30 september 2019

1.6 Läsår

2018-2019

1.7 Barnens delaktighet

Tidigare har vi på Blåmesen använt oss av barnintervjuer för att se hur barnen själva upplever att de är delaktiga i arbetet med en trygg vardag. Vi såg dock att det finns åtskilliga problem med den metoden. Dels beror det på dagsform, dels om man varit osams med kompisarna och dels hur väl man förmår förstå frågan och hur väl man kan uttrycka sig. Det blev svårt att läsa ut något ur de svaren. Personalen har således tillsammans beslutat att gå till väga på annat vis. Vi kommer att ha trygghetsvandringar med bilder så att barnen kan tala om platser i en neutral situation och med det i fokus får vi forma vår miljö så att barnen upplever den som trygg och inbjudande.

Vi har en ständig dialog mellan personal och barn om förhållningssätt, hur man är en bra kompis, att man hjälper att trösta varandra. Vi hjälper barnen att sätta ord på vad som sker genom ”ritprat”, bilder och samtal. Vi är noga med att barnen är medvetna om sina rättigheter och skyldigheter. Vi arbetar utifrån barnens förmåga. Med de små barnen handlar det mycket om att träna på att säga ”stopp”. Med de äldre barnen kan man bygga ut och börja tala om diskrimineringsgrunderna i ett större sammanhang. T.ex. har vi använt oss av böckerna om *Peterson och Findus*, *Alla barns rätt* och annan litteratur som behandlar ämnet om *alla barns rättigheter* och *olikheter*. Personalen poängterar hur bra det är att vi är olika och har olika förmågor. Vi arbetar med bilder och trygghetskartor för att skapa diskussioner där barnens tankar kring trygghet kan synliggöras. All personal har utbildning i ICDP – vägledande samspel.

1.8 Vårdnadshavarnas delaktighet

Vi kommer att upplysa vårdnadshavarna om arbetet med trygghetsplanen och vad den innehåller, vid inskolning samt vid föräldramöten. Deras åsikter och tankar tar vi sedan med oss i vidare trygghetsarbete. Vårdnadshavarna kan ta del av planen via UNIKUM och ute på avdelningarna.

Utifrån tidigare trygghetsplan har vi sett att det är svårt att få med vårdnadshavarna. 2018 kommer vi att ha mer temainriktade föräldramöten där vi behandlar de olika delarna av diskrimineringsgrunderna. Där kommer vi även att lämna ut frågor för vårdnadshavare att svara på för att sedan kunna utvärdera och arbeta vidare med trygghet på förskolan.

1.9 Personalens delaktighet

Frågor kring diskrimineringsgrunderna har lyfts under APT. Personalen har arbetat i workshops utifrån en av grunderna i taget, kartlagt vad vi gjort, vad vi gör och hur vi ska komma vidare. Utvecklingsledarna har sedan utsetts att sammanställa planen. Trygghetsplanen kommer sedan tillsammans med övriga

styrdokument, hållas levande under året under APT, kvalitetsgruppen, reflektionstillfällen och föräldramöten.

1.10 Förankring av planen

Trygghetsplanen kommer att finnas tillgänglig för alla på UNIKUM, på avdelningen samt tas upp under inskolning och vid föräldramöten. All personal läser och diskuterar på planeringsmöten. Vi kommer att utgå från en diskrimineringsgrund i taget och arbeta kring den med barnen och i personalgruppen. Relevant litteratur kommer att delas ut inför APT och diskuteras vid dessa tillfällen. Det kommer att finnas ett enklare exemplar på enkel svenska att dela ut.

I den dagliga verksamheten finns det en ständigt pågående diskussion med barnen kring förhållningssätt. Under vissa perioder riktar vi tema arbetet mot trygghetsplanen utifrån vad vi ser för ökat behov i barngruppen, ex. se 1.7

Information kring planen samt andra rutiner ges vid nyanställning.

2. Utvärdering

2.1 Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Personalen har fått planen för föregående år, samt brukarenkäten att gå igenom. Synpunkter har sedan tagits upp vid kvalitetsgruppens möte. En representant från varje avdelning närvarar tillsammans med specialpedagog och förskolechef. Där diskuteras det man kommit fram till och hur vi ska arbeta vidare.

2.2 Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

All personal på förskolan har gått igenom och utvärderat föregående plan.

2.3 Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

I föregående plan identifierades flera brister i verksamheten. Toalettbesök upplevdes otrygga av barnen, det sakades litteratur som berör HBTQ – frågor, samt rent byggnadstekniska faror.

Tryggheten kring toalettbesök har ökats genom samtal och bilder. Problemet har till stor del försvunnit. Vi satte även upp ringklockor, dessa behöver dock ses över och repareras på en del håll.

Böcker rörande HBTQ – frågor har köpts in och förskolan arbetar aktivt med frågor kring genus för att ge barnen utökade möjligheter att uttrycka sig.

Byggnadstekniska brister har åtgärdats.

2.4 Årets plan ska utvärderas senast

2019-06-30

2.5 Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Varje månad på kvalitetsgruppen har vi en stående punkt angående trygghetsplanen där vi går igenom vår avstämningsrapport. All personal på förskolan deltar i utvärderingen av årets plan på planeringsmöten. Där analyseras och diskuteras materialet. Dessa diskussioner blir till underlag för att upptäcka, åtgärda, främja och förebygga de åtgärds punkter som framkommer.

Vi har märkt att arbeta kring materialet i form av workshops har fungerat väl och kommer att fortsätta så.

2.6 Ansvarig för att årets plan utvärderas

Personal och förskolechef Stig-Göran Johansson

3. Främjande insatser

Uppkomsten av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling kan ofta kopplas till de normer som råder i förskolan, i skolan, i skol-barnomsorgen eller vuxenutbildningen, samt i det övriga samhället. Att arbeta med normer är att sätta ord på konsekvenserna av att alla är lika mycket värda.

Vi ska fortsätta att utveckla miljön i förskolan och spegla olikheter utifrån diskrimineringsgrunderna. Vi kommer att arbeta aktivt med normkritik genom litteratureseminarier.

Att anta ett normkritiskt perspektiv innebär att man fokuserar på de normer och maktstrukturer som gör att vissa personer uppfattas som avvikare och de konsekvenser som detta får. Ett normkritiskt perspektiv skiljer sig från ett så kallat toleransperspektiv där syftet innebär att skapa förståelse och empati för människor som utsätts för diskriminering genom att fokusera på de som är ”utsatta” och förbise de som ”utsätter”. Toleransperspektivet riskerar också att befästa normer.

Personalen ska verka som förebilder och vi måste vara medvetna om vilka egna normer och värderingar vi bär med oss in i förskolan. Vi måste vara beredda att granska oss själva och synliggöra våra fördomar och våga diskutera dem.

3.1 Värdegrund

Områden som berörs av insatsen

Diskrimineringsgrunderna - Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder.

Mål och uppföljning

Få barnen medvetna om sina egna möjligheter att välja sitt eget uttryck.

Insats

Vi vill skapa en miljö och ett klimat som är tillåtande och öppen så att barnen blir trygga och vågar vara och uttrycka sig själva. Vi har tagit fram diskussionsunderlag till APT för personalen att arbeta med. Vi kommer att gå igenom alla diskrimineringsgrunderna en och en även om vi alltid jobbar med dem.

Vi börjar belysa Kön, Könsidentitet eller könsuttryck. Med hjälp av en checklista har vi gått igenom förskolans bibliotek för att identifiera och synliggöra bristen på böcker som har andra än traditionella uttryck. Vi har köpt in böcker som belyser andra familjekonstellationer och gjort en lista över böcker som vi anser att vi

behöver komplettera biblioteket med. Vår boklustombud tar kontakt med biblioteket som hjälper till att göra en boklåda med relevant litteratur som bättre speglar samhället. Vi har gjort rundvandring på alla avdelningar för att se hur miljön påverkar barnens möjligheter att välja hur och vad de leker med. Vi sätter upp bilder på väggarna där vi utmanar barnens föreställningar om manligt och kvinnligt. Dessa diskuteras med barnen varje dag. Vi tänker på hur vi möblerar och gör lek tillgänglig för alla.

Personalen tänker på hur vi uttrycker oss kring mäns och kvinnors olika handlingar och vilka attribut som tilldelas ett kön, vi behöver vara medvetna om hur vi använder språket i arbetet med barnen (vilka ord vi använder tjej, kille, söt, fin, cool.). Vi diskuterar vad barnen tror är manligt och kvinnligt och ifrågasätter invanda mönster. Vi belyser barnens rätt att uttrycka sig som de vill så länge de inte gör någon illa.

En avdelning har gjort en samtalskarta med bilder som utmanar traditionella könsmonster och skapar diskussion. De andra avdelningarna kommer att arbeta med liknande material.

Det är viktigt att alla personal har samma grund att stå på så vi alla arbetar mot samma mål. Vi kommer att arbeta vidare med resterande punkter på liknande sätt för att skapa medvetenhet hos barnen kring allas lika rättigheter.

På förskolan har vi sedan tidigare arbetat fram värdeord som beskriver i korthet trygghetsarbetet med ord och bild. Dessa blev till en plansch som vi kommer att aktualisera.

Ansvarig

All personal på Blåmesen

Datum när det ska vara klart

Fortskridande i verksamheten alltid

3.2 Förhållningssätt

Områden som berörs av insatsen

Diskrimineringsgrunderna - Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder.

Mål och uppföljning

Alla barn ska vara medvetna om sitt eget värde utifrån den person hen är.

Insats

På Blåmesens förskola vill vi se till att bedriva ett målinriktat arbete för att främja barnens lika rättigheter och motverka all form av diskriminering utifrån diskrimineringsgrunderna. Hur vi är mot varandra, talar till och om varandra är grunden till ett öppet klimat där alla barn är trygga att uttrycka sig och visar respekt mot varandra. Det är vi vuxna som är förebilder.

Varje vecka kommer vi att medvetet lyfta det positiva i vårt samspel med varandra på förskolan med hjälp av *gyllene ögonblick* som har sin grund i vägledande samspel.

All personal har utbildning i ICDP-vägledande samspel, ett förhållningssätt där samspelet står i fokus. Vi är lyhörda inför barnens behov. Blir inte barnen sedda och hörda är det svårt att våga vara sig själv och klara av att tilldela sig det förskolan har att erbjuda. Vårt sätt att vara mot barnen skall ge dem den trygghet de behöver för att i alla sina uttryck våga vara sig själva.

På avdelningarna har vi jobbat fram plan A, B och C för att personalen utifrån olika situationer skall veta vad som skall hända under dagen. Det minimerar stress och ger bättre förutsättningar att bibehålla ett bra förhållningssätt.

Ansvarig

All personal på Blåmesen

Datum när det ska vara klart

Fortskridande i verksamheten alltid

3.3 Trygghet

Områden som berörs av insatsen

Diskrimineringsgrunderna - Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder.

Mål och uppföljning

Att alla barn och vuxna som finns i verksamheten känner sig trygga och sedda och inte utsätts för kränkande behandling när de befinner sig på Blåmesens förskola

Insats

Vid inskolning samtalar vi med vårdnadshavaren kring frågor som berör dem och deras barns vistelse på förskolan. Det är viktigt att vårdnadshavaren känner sig trygg med att lämna sitt barn hos oss. Vi arbetar efter trygghetscirkeln vid inskolning¹. Det bygger på att barnets egen nyfikenhet skall låta hen utforska den nya miljön och personalen i egen takt. För en del går det fort och de erövrar rummet och personalen på kort tid och finner trygghet i de nya vuxna istället för vårdnadshavaren. En del går det sakta för och det kan ta flera dagar innan hen lämnar vårdnadshavarens knä. Personalen finns hela tiden i närheten och lockar barnet utan att gå för fort fram. Vi följer barnets initiativ.

Så långt som möjligt är det ordinarie personal som är ansvariga för barnen på förskolan. Det för att trygga vårdnadshavare. Ibland måste vi dock ha vikarier på avdelningarna. Då finns handlingsplaner för vilka rutiner som gäller vid toalett och blöjbyten.

Det finns en ständigt pågående diskussion där vi talar med barnen om hur vi ska vara mot varandra och hur vi ska göra när konflikter uppstår. Barnen ska vara trygga i att de vet hur de ska handla om de inte klarar att reda ut det själva och att de vuxna finns närvarande för att hjälpa till. Vi ger dem redskapen att sätta stopp själva och inte slåss om konflikt uppstår. Personalen hjälper till så att barnen alltid talar ut vid konflikter. Vi hjälper dem att sätta ord på sina känslor och reda vad som hänt.

Alla barn har rätt att uttrycka sig. Om man inte kan förmedla sina behov skapar det en otrygg miljö. På Blåmesen Förskola arbetar vi medvetet med att ge alla barn ett gemensamt språk om svenskan ännu inte finns där. Vi använder oss av bildstöd, tydliggörande pedagogik och TAKK som brygga tills det talade språket blir gemensamt.

All personal är noga med att tala om för barnen att de är omtyckta och välkomna på förskolan.

¹ Se bilaga trygghetscirkeln

Ansvarig

All personal på Blåmesen

Datum när det ska vara klart

Fortskridande i verksamheten alltid

4. Kartläggning

4.1 Kartläggningsmetoder

Vi kommer att använda oss av olika material för att kvalitetssäkra förskolans arbete. En gång i månad fyller avdelningarna i en avstämningsrapport som diskuteras vid reflektion och kvalitetsgrupp. Underlag för avstämningsrapporten skapar vi genom observationer tillsammans med barnen.

4.2 Områden som berörs i kartläggningen

Diskrimineringsgrunderna, - Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder.

4.3 Hur barn och föräldrar har involverats i kartläggningen

Barnen deltar i trygghetsarbetet via observationer, diskussionsunderlag, trygghetsvandringar och i det dagliga arbetet. Personalen är lyhörd och flexibel för barnens behov, det blir extraviktigt på vår förskola då många barn saknar möjlighet att uttrycka sig verbalt på svenska.

Föräldrarna involveras vid inskolningssamtal, utvecklingssamtal, vid föräldramöten och via UNIKUM. Tamburkontakten är dock den viktigaste biten i vårt dagliga arbete kring barn och vårdnadshavares trygghet. Där kan vi ta del av vårdnadshavarens tankar och frågor kring verksamheten och vi får ett verktyg att mäta våra insatser.

4.4 Hur personalen har involverats i kartläggningen

Gemensam uppstart för alla. Två personal har blivit delegerade att skriva planen och har samlats på nätverksträffar med Björk-Haga förskolors representanter, för att diskutera vidare arbete. Därefter har trygghetsplanen lyfts i personalgruppen på förskolan där vi genom avstämningsrapporter, i arbetslaget och på APT lyft frågor kring trygghetsarbetet för att belysa och skapa medvetenhet om diskrimineringsgrunderna.

4.5 Resultat och analys

Vi kan se att barnen börjar ställa fler frågor och funderar kring alternativa sätt att leva och vara tack vare att vi läst böcker och visat bilder som behandlar diskrimineringsgrunderna.

Vid inskolning har vi märkt att det utarbetade materialet som finns gemensamt för våra förskolor i Hagaområdet skapar ett större lugn hos personalen som speglar av sig på vårdnadshavare. Det blir således tryggare för barnen.

5. Förebyggande åtgärder

5:1 Delaktighet

Områden som berörs av åtgärden

Diskrimineringsgrunderna - Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder.

Mål och uppföljning

Alla vuxna och barn inom verksamheten skall känna till och vara medvetna om arbetet kring diskrimineringsgrunderna

Åtgärd

Vi kommer att hålla ett informationsmöte för vårdnadshavare där vi behandlar trygghetsplanen och diskrimineringsgrunderna utifrån det uppdrag som åligger förskolan.

På förskolan kommer vi lyfta de olika diskrimineringspunkterna vid APT och behandla dem med hjälp av avstämningsrapporten och olika övningar och fördjupningsfrågor kring ämnet.

Motivera åtgärd

Vi har under en lång tid haft svårt att få vårdnadshavare delaktiga i vår verksamhet och medvetna om förskolans uppdrag.

Det har även varit svårt att få personalen att känna att trygghetsplanen är ett levande dokument i verksamheten.

Ansvarig

All personal på förskolan och förskolechef

Datum när det ska vara klart

2019-06-30

5:2 motverka traditionella könsmonster

Områden som berörs av åtgärden

Diskrimineringsgrunderna - Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder.

Mål och uppföljning

Alla barn ska ha lika möjligheter att välja sitt eget uttryck i lek och sätt att vara.

Åtgärd

Personalen måste tänka på sitt förhållningssätt. Vilka fördomar bär vi med oss? Att bli medveten om sitt eget tänk är nödvändigt för att kunna arbeta normkritiskt.

Vi har även använt oss av biblioteket för att ta fram böcker för barn som behandlar diskrimineringsgrunden.

Vi tar fram mycket bilder på personer som utmanar traditionella könsmonster för att skapa diskussion hos barnen.

Motivera åtgärd

Alla barn och vuxna i förskolan skall kunna uttrycka sig utan rädsla att bli kränkt eller illa behandlad på grund av den man är.

Ansvarig

All personal på Blåmesen

Datum när det ska vara klart

2019-06-30

6. Rutiner för akuta situationer

6.1 Policy

Noll tolerans mot handlingar som strider mot diskrimineringsgrunderna.

6.2 Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Närvarande och lyhörd personal gör att vi snabbt kan upptäcka om barn far illa och vidta åtgärd.

6.3 Personal som barn och föräldrar kan vända sig till

Alla har ett gemensamt ansvar på förskolan. Övriga personer som vårdnadshavare kan kontakta:

Avd. Pärlan: 019-21 22 04 / 076-551 17 74

Avd. Snäckan: 019-21 22 03 / 076-551 17 73

Avd. Korallen: 019-21 22 02 / 076-551 17 72

Avd. Blåsfisken: 019-21 22 22 / 076-551 17 77

Förskolechef Stig-Göran Johansson: 019-21 22 21 / 070-253 22 00

Skolchef Margareta Borg: 019-21 50 14

Specialpedagog Susanne Andersson: 019-21 34 93 / 070-234 66 16

6.4 Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

Utredning skall starta direkt om ett barn upplever sig ha blivit kränkt. Verksamheten måste direkt vidta åtgärder som dokumenteras och utvärderas för att förhindra att något liknande sker igen. Förskolechefen, specialpedagog och personal ansvarar för skeendet.

6.5 Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

Utredning skall starta direkt om ett barn upplever sig ha blivit kränkt. Verksamheten måste direkt vidta åtgärder som dokumenteras och utvärderas för att förhindra att något liknande sker igen. Förskolechefen ansvarar för skeendet.

6.6 Rutiner för uppföljning

Efter att kränkning uppmärksammas och åtgärder vidtagits, sammankallas berörda parter efter en bestämd tid för att se om åtgärderna gett resultat eller om de behöver förändras. Rutiner för att förhindra att samma sak händer igen upprättas.

6.7 Rutiner för dokumentation

Vi dokumenterar specifika samtal med barn och vuxna, så som intervjuer och utvecklingssamtal, dessa sparas på bestämd tid enligt våra styrdokument. För vi kännedom om att barn far illa skrivs det ner på specifika dokument, tjänsteanteckningar eller Anmälan enligt 14 kap 1§ SoL. Dessa diarieförs och sparas.

6.8 Ansvarsförhållande

Ytterst ansvarig för förskolans verksamhet är förskolechef, Stig-Göran Johansson. Personalen på förskolan har ett ansvar att arbeta efter de styrdokument och de planer vi upprättar.

TRYGGHETS CIRKELN®

Förälder som tar hand om ett barn och tillgodoser dess behov

